

Témy dizertačných prác v Archeologickom ústave SAV, v. v. i.
v akademickom roku 2023/2024 – doplnkové prijímacie konanie

Štúdium v spolupráci s FF UKF Nitra

Študijný program: archeológia

1.

FF UKF Nitra (3. ročné štúdium denné)

Názov dizertačnej práce: Osídlenie dolného Pohronia a Poiplia v neolite až v dobe halštatskej vo svetle interakcií človeka a krajiny

Topic: Settlement structure of Lower Hron river and Ipeľ river valleys from the Neolithic till the Hallstatt Period in light of human-landscape interactions

Školiteľ: prof. PhDr. Jozef Bátora, DrSc.

Forma štúdia: D

Termín podávania prihlášok: 15. august 2023

Termín prijímacieho konania: 31. august 2023

***Anotácia:** Dolné Pohronie a Poiplie sú dva dôležité regióny v severokarpatskom priestore, ktoré v praveku predstavovali most medzi Podunajskou nížinou a Potisím. Cieľom dizertačnej práce bude okrem identifikácie kultúrnych zmien, štruktúry a dynamiky osídlenia aj výskum zmien v dôsledku interakcie človeka a krajiny a jeho okolitého prírodného prostredia. Riešenie práce predpokladá širšiu interdisciplinárnu spoluprácu.*

During prehistory of northern part of Carpathian Basin, Lower Hron and Ipeľ regions constituted a bridge between Danubian Lowland and Tisza Basin. The aim of dissertation should be, beside the identification of cultural changes, settlement structure and dynamics in this area, to analyse changes arisen due to interactions of the human, landscape and natural environment. Dissertation will require a broader interdisciplinary cooperation.

2.

FF UKF Nitra (3. ročné štúdium, denné)

Téma: Včasnostredoveké osídlenie (6.–11. storočie) stredného Ponitria z pohľadu archeológie

Topic: Early medieval settlement (6th–11th c.) of the Middle Nitra Basin from the perspective of archaeology

Školiteľ: Mgr. Zbigniew Robak, PhD.

Konzultant: doc. PhDr. Matej Ruttkay, DrSc.

Forma štúdia: D

Termín podávania prihlášok: 15. august 2023

Termín prijímacieho konania: 31. august 2023

***Anotácia:** Cieľom práce je zozbierať a vyhodnotiť archeologické pramene z daného chronologického úseku zo stredného Ponitria a z priľahlých pohorí – Vtáčnik, Strážovské Vrchy, Považský Inovec a Tribeč. Súčasťou práce bude dokumentácia a spracovanie nálezov deponovaných vo viacerých inštitúciách, ako aj práca v prostredí GIS aj s využitím LIDARových dát.*

The aim of the thesis is to collect and evaluate archaeological sources from the given chronological period from the central Nitra area and from the adjacent mountains - Vtáčnik, Strážovské Vrchy, Považský Inovec and Tribeč. The work will include documentation and processing of findings deposited in several institutions, as well as work in the GIS environment and with the use of LIDAR data.

3.

FF UKF Nitra (3. ročné štúdium, denné)

Názov dizertačnej práce: Každodenný život v hrade v stredoveku a na počiatku novoveku

Topic: Everyday life in the castle in the Middle Ages and the postmedieval period

Školiteľ: PhDr. Peter Bednár, CSc.

Forma štúdia: D

Termín podávania prihlášok: 15. august 2023

Termín prijímacieho konania: 31. august 2023

Anotácia: *Spracovanie poznatkov o každodennom živote na hradoch v stredoveku a včasnom novoveku (13.-17. stor.) na základe nálezov z dostupných novších archeologických výskumov hradov na východnom Slovensku. Ťažiskom navrhovanej práce by bolo spracovanie nálezových fondov z Vinianskeho hradu (okr. Michalovce) a hradu Krásna Hôrka (okr. Rožňava).*

Elaborating knowledge about everyday life in castles in the Middle Ages and postmedieval period (13th-17th centuries) based on the findings from the more recent archaeological research of castles in eastern Slovakia.. The focus of the proposed work would be the processing of finds from the Castle Vinné (Michalovce district) and the Krásna Hôrka Castle (Rožňava district).

4.

FF UKF Nitra (3. ročné štúdium, denné)

Názov dizertačnej práce: Stredoveká a novoveká keramika z horného Požitavia na základe archeologických prameňov z hradov Hrušov a Gýmeš

Topic: Medieval and modern ceramics from the upper Žitava river valley based on the archaeological sources from Hrušov and Gýmeš castles

Školiteľ: Mgr. Mária Bielich, PhD.

Forma štúdia: D

Termín podávania prihlášok: 15. august 2023

Termín prijímacieho konania: 31. august 2023

Anotácia: *Cieľom práce je spracovanie a vyhodnotenie keramických nálezov z archeologických výskumov hradov Hrušov a Gýmeš v kontexte archeologických prameňov z Horného Požitavia a v širších súvislostiach i z príľahlych oblastí historického Uhorska. Zámerom je i postihnúť zmien, ktoré v sledovanom časovom úseku prebiehali vo výrobe keramiky, ako aj rozpoznanie importov rôznej proveniencie v keramických súboroch.*

The aim of the thesis is the processing and evaluation of ceramic finds from archaeological researches of the castles of Hrušov and Gýmeš in the context of archaeological sources from Upper Žitava valley and in a wider context also from the surrounding areas of the historical Hungary. The aim is also to capture the changes that took place in the production of ceramics in the time period under study, as well as to recognize imports of different provenance in ceramic assemblages

5.

FF UKF Nitra (3. ročné štúdium, denné)

Názov dizertačnej práce: Centrálné hradisko púchovskej kultúry na vrchu Havránok v Liptovskej Sielnici-Liptovskej Mare. Vývoj, funkcia a pamiatková prezentácia

Topic: Central hillfort of the Púchov culture on Havránok hill in Liptovská Sielnica-Liptovská Mara. Development, function, and heritage presentation

Školiteľ: PhDr. Karol Pieta, DrSc.

Konzultant: Mgr. Lucia Benediková, PhD.

Forma štúdia: D

Termín podávania prihlášok: 15. august 2023

Termín prijímacieho konania: 31. august 2023

Anotácia: *Téma zahŕňa spracovanie vývoja využívania a interpretáciu významu dominantnej polohy Liptovskej kotliny – vrchu Havránok v Liptovskej Sielnici-Liptovskej Mara – vo včasnohistorickom období na základe vyhodnotenia bohatých materiálov z dlhoročných vykopávk Archeologického ústavu SAV. Vrch bol opevnený a využívaný aj ako významné obetné miesto od strednej doby laténskej do začiatku doby rímskej. Súčasťou témy bude aj nový pohľad na rekonštrukcie vybraných archeologických objektov a na využitie lokality pre kultúrny turizmus.*

The topic includes the development of the use and interpretation of the importance of the dominant site of the Liptovská basin - the hill Liptovská Mara - Havránok in the protohistoric period based on the rich materials from the long-term excavations of the Institute of Archaeology of the Slovak Academy of Sciences (SAV). The hill was fortified and used as an important sacrificial place from the Middle La Tène to the beginning of the Roman period. The topic will also include reconsideration of the reconstructions of selected archaeological features and the use of the site for cultural tourism.

Nitra, 31. 7. 2023

doc. PhDr. Gertrúda Březinová, CSc.
predsedníčka VR AÚ SAV, v.v.i.

doc. PhDr. Matej Ruttkay, CSc.
riaditeľ AÚ SAV, v.v.i.
(garant SAV za DŠ v ArÚ SAV)